

 **MAGYAR
KÉMIKUSOK
LAPJA**

2019. évi 74. évfolyamának

névmutatója

Szerkesztőbizottság:

ANTUS SÁNDOR
BIACS PÉTER
BUZÁS ILONA
HANCSÓK JENŐ
JANÁKY CSABA
KALÁSZ HUBA
KEGLEVICH GYÖRGY
KOVÁCS ATTILA
LIPTAY GYÖRGY
MIZSEY PÉTER
MÜLLER TIBOR
NEMES ANDRÁS
ifj. SZÁNTAY CSABA
SZABÓ ILONA
SZÉPVÖLGYI JÁNOS (a Szerkesztőbizottság elnöke)
TÖMPE PÉTER
ZÉKÁNY ANDRÁS

Felelős szerkesztő:

KISS TAMÁS

Olvasószerkesztő:

SILBERER VERA

Tervezőszerkesztő:

HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA
BANAI ENDRE
LENTE GÁBOR
NAGY GÁBOR
PAP JÓZSEF SÁNDOR
RITZ FERENC
ZÉKÁNY ANDRÁS

Szerkesztőségi titkár:

SÜLI ERIKA

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
1015 Budapest, Hattyú u. 16. 2/8.

Felelős kiadó:

ANDROSITS BEÁTA ügyvezető igazgató

A Magyar Kémikusok Lapja
a Magyar Kémikusok Egyesületének – a MTESZ tagjának –
folyóirata és hivatalos lapja

A MAGYAR VEGYIPAR VÁLLALATAINAK
TÁMOGATÁSÁVAL

A

Árva Barbara: Érdekes és hasznos elemek – a periódusos rendszerből (*A Periódusos Rendszer Éve*).....311

B

Barta Veronika: Mit álmított Mengyelejev? (*A Periódusos Rendszer Éve*).....182

Bélafiné Bakó Katalin, lásd Koók László.....53

Bombicz Petra: I. Nemzetközi Kálmán Alajos-díj.....361

Boros László: Az SI mértékegységrendszer (*Filatéliai kalandozások*).....97

Boros László: Mikrovilág (*Filatéliai kalandozások*).....205

Boros László: A drágakövek varázsa (*Filatéliai kalandozások*) 289

Bölcskei Hedvig: Feszültségfüggő nátriumcsatorna-blokkolók. Az alkaloidoktól a szintetikus molekulákig (*Bruckner-termi előadások*).....194

Börzsönyi Ádám, lásd Ormos Pál.....40

Braun Tibor: Poliuretánhab szorbensek az analitikai kémiában. Egy monográfia elő- és utóélete.....56

Braun Tibor: A fullerén-paradoxon.....115

Braun Tibor: Új lehetőségek a folyadék-folyadék extrakció zöld kémiájában.....144

Braun Tibor: Hangok és ízek. Gioacchino Rossini gasztronómiája.....245

Braun Tibor: Egy cseppnyi kémia. Folyadékfázisú reakciók ultramikrotér fogatban.....270

Braun Tibor: A remény apoteózisa: szupravezetés szobahőmérsékleten. Gyémántszatuvál a „Szent Grál-vegyület” nyomában.....319

Braun Tibor: Jorge Eduardo Hirsch és a Hirsch-index. Személyes érintettségű krónika.....382

Buzás Ilona: 42 éven át vezető szerep az MKE Bács-Kiskun Megyei Csoportjában. Interjú Fazekasné Berényi Évával.....327

Cs

Csávás Magdolna: Multivalens szénhidrátok szintézise és bakteriális lektinokkal való kölcsönhatásának vizsgálata (*Bruckner-termi előadás*).....344

Csupor Dezső: Hatástalanok a köhögéscsillapítók – hazudik a statisztika? (*Ködpiszkáló*).....133

Csupor Dezső: Kannabiszt várandós nőknek? (*Ködpiszkáló*)...244

Csupor Dezső: Ezerjófűvek (*Ködpiszkáló*).....355

D

Deák Ágota, lásd Janovák László.....48

Dékány Imre, lásd Janovák László.....48

Drahos László, lásd Tóth Gábor.....342

F

Fodor István – Maknics Gyula – Tóth Imre: Emlékek nyomában. Szemelvények az Irinyi János Középfiskolai Kémiaverseny félszázados történelméből (*Közoktatás – tanári fórum*).....174

G

Gajda Tamás: Kis színes csevely. Könyvismertetés (*Braun Tibor: Vándorbottal a tudományos kutatásban*).....35

Galbács Gábor – Ilisz István – Galbács Zoltán – Péter Antal: Analitikai kémiai kutatások a Szegedi Tudományegyetem Kémiai Intézetében (*Hazai kutatóműhelyek*).....334

Galbács Zoltán, lásd Galbács Gábor.....334

Garamszegi Ferenc, lásd Huszár Csaba.....58

Garamszegi Ferenc, lásd Huszár Csaba.....87

Gruiz Katalin: A környezeti kockázat csökkentése és esettanulmányok. Könyvismertetés.....154

Gulyás Éva: Búcsúzunk Fráter Györgytől.....294

H

Haja Dóra Zsófia: Nyomozás kémiaórán.....162

Hargittai István: Dmitrij Mengyelejev hiányzó Nobel-díja (*A Periódusos Rendszer Éve*).....74

Hazai László: Várt és nem várt reakciók a daganatellenes hatású Vinca alkaloidok körében (*Bruckner-termi előadás*).....85

Hegedüs Lajos: Répási János kollégánkra emlékezve.....136

Horváth-Szanic Enikő, lásd Jánosi Anna.....9

Hudecz Ferenc: „Úgy kell tervezni, mintha örökké akarnék élni.” Emlékezés Medzihradzky Kálmánra.....239

Hunyadi Attila: A növényi rovarhormonoktól az antitumor nanorészecskékig (*Bruckner-termi előadás*).....193

Huszár Csaba – Sperber Ferenc – Garamszegi Ferenc – Mihalovics György – Németh Attila: Új szintézisek a Chinoin Kémia 10 üzemében. Első rész.....58

Huszár Csaba – Sperber Ferenc – Garamszegi Ferenc – Mihalovics György – Németh Attila: Új szintézisek a Chinoin Kémia 10 üzemében. Második rész.....87

Huszár Csaba – Kis-Tamás Attila – Gajdary Antal: Imidazolinok szintézise.....266

Huszthy Péter: In memoriam Lempert Károly (1924–2019)....326

I

Ilisz István, lásd Galbács Gábor.....334

Inzelt György: Tudósok és az első világháború.....20

Inzelt György: Mengyelejev örülne: teljes az első hét periódus a táblázatban (*A Periódusos Rendszer Éve*).....148

Inzelt György: A gabonaszem súlyától az atomsúlyig (*A Periódusos Rendszer Éve*).....346

J

Jánosi Anna – Horváth-Szanic Enikő – Nagy András – Némethné Szerdahelyi Emőke – Szabó Erika – Takács Krisztina: Bioaktív molekulákra alapozott kutatások a NAIK ÉKI-ben. Fehérje- és DNS-alapú vizsgálatok (*Élelmiszer-alkotók kémiája*).....9

Janovák László – Deák Ágota – Mérai László – Dékány Imre: Vízlepergető és fény hatására öntisztuló bifunkciós vékonyrétegek. 48 Jójárt Rebeka, lásd Mernyák Erzsébet.....196

K

Kardos Zsuzsanna – Szalay Péter – ifj. Szántay Csaba: MKE Vegyészkonferencia – 2019: egy új irány megvalósítása és értékelése.....358

Keglevich György: A könyvek illata. Könyvismertetés. (*Braun Tibor: A könyvek illata. Írások a nanogyémántról, a csokoládékról és egyéb kémiai érdekességekről*).....101

<i>Keglevich György: Tudománytörténeti mozaikok Moszkvából. Könyvismertetés. (Hargittai István, Hargittai Magdolna: Moszkvai séták a tudomány körül).....</i>	152
<i>Keglevich György, lásd Vig András.....</i>	169
<i>Keglevich Kristóf: Miért a kémia a leginkább utálatos tantárgy? (Közoktatás – tanári fórum).....</i>	44
<i>Keglevich Kristóf: A professzionalizálódó (?) magyar közoktatás. Könyvismertetés. (Révész Judit: A tanítás mint értelmiségi hivatás. Tanulmány a pedagógusok kollektív mobilitási esélyeiről) 230</i>	230
<i>Keglevich Kristóf: Könyvgyűjtő alkímista a kora újkori magyar mágnások között – az alkímia pozitív megvilágításban. Könyvismertetés. (Bobory Dóra: Batthyány Boldizsár titkos tudománya).....</i>	353
<i>Keszei Ernő: Egy magyar tudós két háború között. Bárány Eötvös Loránd élete és munkássága.....</i>	156
<i>Kiricsi Mónika: Evolúció a kémcsőben (Nobel-díj – 2018).....</i>	38
<i>Kiskó Gabriella: Természetes antimikrobás vegyületek alkalmazása az élelmiszer-biztonság és -minőség fokozására (Élelmiszeralkotók kémiaiája).....</i>	13
<i>Kiss Andrea: Ismét Magyarország nyerte a Nemzetközi Kémiai Tornát.....</i>	329
<i>Kiss Lóránd: Fluorozások az SZTE Gyógyszerkémiai Intézetében: játék a molekulákkal és a reagensekkel (Hazai kutatóműhelyek).....</i>	106
<i>Kiss Tamás: Valószínűleg jó utat választottam. Beszélgetés Dömötör Orsolya Junior Prima-díjas kutatóval.....</i>	6
<i>Kiss Tamás: A gyerekeket elsősorban szeretni kell, segíteni és támogatni. Beszélgetés Pőheimné Steininger Éva és Zagyai Péter középiskolai tanárokkal.....</i>	180
<i>Kiss Tamás: Hiszek a példa erejében, hiszek a nevelésben. Beszélgetés Szántay Csabáné nyugdíjas kémia tanárnővel (Közoktatás – tanári fórum).....</i>	226
<i>Kiss Tamás: A család és a kutatómunka összhangja. Beszélgetés Csapó Edit L'Oréal-díjas kutatóval.....</i>	275
<i>Kiss Tamás: Létfonosságú a megfelelő szakmai utánpótlás biztosítása. Beszélgetés Orbán Gáborral, a Richter Gedeon Nyrt. vezérigazgatójával.....</i>	298
<i>Kiss Tamás: A megfelelő szürkeállomány rendelkezésre áll az innovációhoz, csak használni kellene. Beszélgetés Kónya Zoltán Gábor Dénes-díjas kutatóprofesszorral.....</i>	340
<i>Kiss Tamás: Találkozások könyve. Könyvismertetés. (Hargittai István: Mozaikokból egy élet).....</i>	352
<i>Koók László – Bélaifiné Bakó Katalin: A mikrobiális elektrokémiai rendszerek legújabb perspektívái – az elektrontól az iparig.....</i>	53
<i>Kótai István: Egy elfelejtett kémikus: Liebermann Leó.....</i>	251
<i>Kovács Anna: Geopolimerek – minőség és fenntarthatóság.....</i>	312
<i>Kovács Lajos: Az elismerést mindenki szomjúhozza. Könyvismertetés. (Barabási Albert-László: A képlet. A siker egyetemes törvényei).....</i>	200
<i>Kurtán Tibor: Berényi Sándor.....</i>	208
<i>Kutasi Csaba: A járművek üvegházhatású gáz kibocsátásának mérséklése innovatív textíliákkal.....</i>	64
<i>Kutasi Csaba: 125 éves a viszkóz.....</i>	123
<i>Kutasi Csaba: Selymek és mesterséges változataik.....</i>	248
<i>Kutasi Csaba: A PET palackok és egyéb poliészter hulladékok újrafeldolgozása, újrahasznosítása.....</i>	300
<i>Kutasi Csaba: Fémzett szálanyagok és textíliák.....</i>	377

L

<i>Labancz István: A kakaós csiga.....</i>	389
<i>Lente Gábor: Vegyészleletek.....</i>	32, 68, 98, 134, 166, 206, 256, 290, 324, 356, 392
<i>Lente Gábor: Látogatás a Paksi Atomerőműben.....</i>	91
<i>Lente Gábor: Sosemvolt elemek. Didímium (A Periódusos Rendszer Éve).....</i>	128
<i>Lente Gábor: Sosemvolt elemek. Szaturnum (A Periódusos Rendszer Éve).....</i>	184
<i>Lente Gábor: Az atomtömegek rövid története.....</i>	236
<i>Lente Gábor: A 2018-as Ig Nobel-díjak: szív küldi szívnek.....</i>	288
<i>Lente Gábor: Sosemvolt elemek. Ausztrium (A Periódusos Rendszer Éve).....</i>	351
<i>Lente Gábor: Modern jóslatok a periódusos rendszerben (A Periódusos Rendszer Éve).....</i>	371
<i>Lente Gábor: Karácsonyi genetika diákoknak.....</i>	380
<i>Liziczai Márk: Virágzó kémia Mosonmagyaróváron (Közoktatás – tanári fórum).....</i>	305

M

<i>Magyarfalvi Gábor: Érmek Mengyelejev városából.....</i>	211
<i>Magyarfalvi Gábor: Nemzetközi Kémiai Diákolimpia Párizsban 328</i>	328
<i>Magyar Kémikusok Egyesülete Intézőbizottsága: Állásfoglalás a magyar tudomány függetlenségének megőrzése ügyében.....</i>	221
<i>Maknics Gyula, lásd Fodor István.....</i>	174
<i>Ménes András: Száz éve született Gertrude Belle Elion.....</i>	66
<i>Ménes András: Frederick Sanger.....</i>	198
<i>Ménes András: Fagy Toulouse-Lautrecketl.....</i>	323
<i>Mérai László, lásd Janovák László.....</i>	48
<i>Mernyák Erzsébet – Jójárt Rebecka: Daganatellenes ösztromszármazékok előállítás.....</i>	196
<i>Mező Gábor: Variációk egy témára: gyógyszerek célba juttatása peptidekkel (Bruckner-termi előadás).....</i>	142
<i>Mihálovics György, lásd Huszár Csaba.....</i>	58
<i>Mihálovics György, lásd Huszár Csaba.....</i>	87
<i>Mizsey Péter – Rácz László: Csicsery Zsigmond 90 éves.....</i>	243
<i>Mostbacher Éva: Kromek Sándor emlékére.....</i>	136
<i>Murányi Zoltán: Tanárképzés Egerben. A Varázstorony Természettudományi Pályaorientációs és Módszertani Központ (Közoktatás – tanári fórum).....</i>	2

N

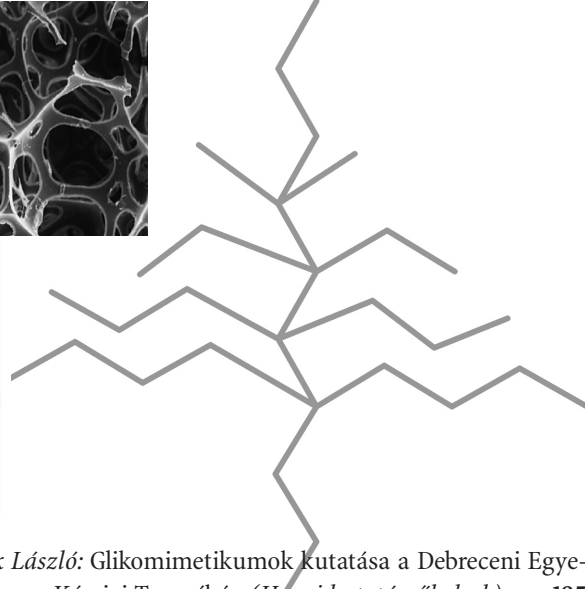
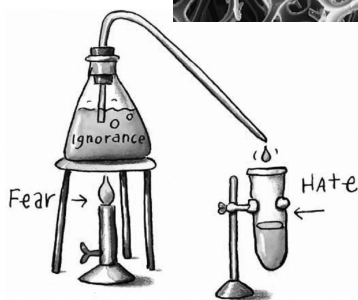
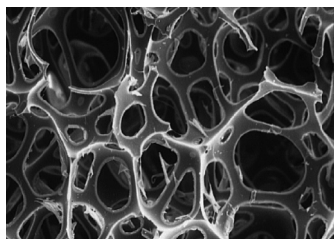
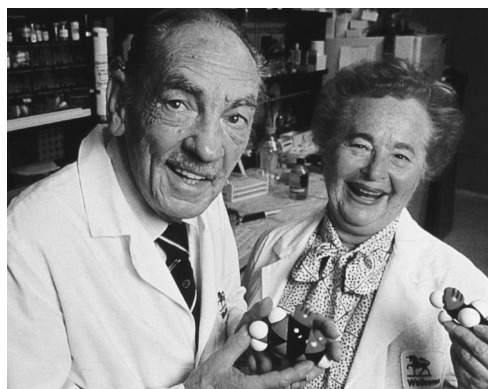
<i>Nagy András, lásd Jánosi Anna.....</i>	9
<i>Nagy Mária: Kis lépés az emberiség történetében, de a tanár életében hatalmas (Közoktatás – tanári fórum).....</i>	228
<i>Németh Attila, lásd Huszár Csaba.....</i>	58
<i>Németh Attila, lásd Huszár Csaba.....</i>	87
<i>Némethné Szerdahelyi Emőke, lásd Jánosi Anna.....</i>	9

O

<i>Ormos Pál – Börzsönyi Ádám: Nobel-díj a lézerfizikának (Nobel-díj – 2018).....</i>	40
---	-----------

Ó

<i>Ósz Katalin – Várnagy Katalin: Az 51. Irinyi János Középiskolai Kémiaverseny döntője.....</i>	208
--	------------

P

<i>Pálinkó István: Főtitkári beszámoló (MKE Küldöttközgyűlés – 2019).....</i>	214
<i>Perczel András: Az atomok „illúziója” és a molekulák realitása között félúton: változatok négy elemre in memoriam Kajtár Márton (A Periódusos Rendszer Éve).....</i>	366
<i>Péter Antal, lásd Galbács Gábor.....</i>	334
<i>Próder István: Magyar vonatkozású kémia- és vegyipartörténeti évfordulók.....</i>	25
<i>Próder István: A magyar galliumgyártás tudományos megalapozója: Papp Elemér. 50 éve állították elő az első magyar galliumarzenid-egykristályt.....</i>	94
<i>Próder István: Elhunyt P. Nagy Sándor vegyész mérnök.....</i>	394

R

<i>Raucsikné Varga Andrea Beáta: A periódusos rendszer jelentősége a földtudományokban: a (geo)kémiai ismeretek bázisa (A Periódusos Rendszer Éve).....</i>	282
<i>Riedel Miklós: V. Müller Ferenc Kémiai Emlékverseny.....</i>	138
<i>Riedel Miklós – Rózsahegyi Márta – Wajand Judit: Kémiantárképzés az Eötvös Loránd Tudományegyetemen a 2000-es évekig (Közoktatás – tanári fórum).....</i>	277
<i>Rózsahegyi Márta, lásd Riedel Miklós.....</i>	277

S

<i>Schiller Róbert: Az új SI-rendszer – a természetes számok ajándéka.....</i>	232
<i>Silberer Vera: Kíváncsiságvezérelt kutatás. Beszélgetés Felinger Attila Széchenyi-díjas professzorral.....</i>	18
<i>Silberer Vera: Elmélet és kísérlet együttműködése. Beszélgetés Czákó Gábor elméleti kémikussal.....</i>	83
<i>Silberer Vera: Jó hírt hoz a messenger RNS. Beszélgetés Karikó Katalin professzorral.....</i>	118
<i>Silberer Vera: Tudományos akadémiák születése.....</i>	286
<i>Silberer Vera: Durranógáz és rivaldafény.....</i>	322
<i>Silberer Vera: Gondolatok mai egyetemi hallgatókról. Beszélgetés Keglevich György professzorral.....</i>	374
<i>Silberer Vera: Mindenki kémiaja lehet.....</i>	390
<i>Simonné dr. Sarkadi Livia: Jegyzőkönyv a Magyar Kémikusok Egyesülete 2019. május 24-i Tisztújító Küldöttközgyűléséről (MKE Küldöttközgyűlés – 2019).....</i>	216
<i>Sohár Pál: Katedra és foszfor. Könyvismertetés. (Szalai Barnabás Tamás: Katedra és foszfor. Két évtizede a tanszék élén. Keglevich György életpályája).....</i>	100

<i>Somsák László: Glikomimetikumok kutatása a Debreceni Egyetem Szerves Kémiai Tanszékén (Hazai kutatóműhelyek).....</i>	185
<i>Spengler Gabriella: A rák elleni modern immunterápia (Nobel-díj – 2018).....</i>	42
<i>Sperber Ferenc, lásd Huszár Csaba.....</i>	58
<i>Sperber Ferenc, lásd Huszár Csaba.....</i>	87

Sz

<i>Szabó Erika, lásd Jánosi Anna.....</i>	9
<i>Szalkmány Csaba: Gondolatok a periódusos rendszer tanításáról a 21. században (A Periódusos Rendszer Éve).....</i>	222
<i>Szalay Luca: „Új” osztatlan kémiantár-képzés az ELTE Kémiai Intézetében (Közoktatás – tanári fórum).....</i>	76
<i>Szalay Péter, lásd Kardos Zsuzsanna.....</i>	358
<i>ifj. Szántay Csaba, lásd Kardos Zsuzsanna.....</i>	358
<i>Szűcs Lili: A nemesgázok kisugárzási színei, tulajdonságai (A Periódusos Rendszer Éve).....</i>	310

T

<i>Takács Krisztina, lásd Jánosi Anna.....</i>	9
<i>Tomasz Jenő: Kutatópályám emlékezete.....</i>	121
<i>Tomasz Jenő: Emlékeim Kucsman Árpádról.....</i>	242
<i>Tóth Gábor – Vékey Károly – Drahos László – Turiák Lilla: A proteoglikánok és műszeres analitikai vizsgálatuk.....</i>	342
<i>Tóth Imre, lásd Fodor István.....</i>	174
<i>Tóth Zoltán: Tévhitek a kémia oktatásában (Közoktatás – tanári fórum).....</i>	111
<i>Turiák Lilla, lásd Tóth Gábor.....</i>	342

V

<i>Varga Szilárd: Szelektív? Hatékony? Divergens? Kérdések és válaszok monoterpén-indol alkaloidok szintézise kapcsán (Bruckner-termi előadás).....</i>	304
<i>Várnagy Katalin, lásd Ősz Katalin.....</i>	208
<i>Vékey Károly, lásd Tóth Gábor.....</i>	342
<i>Vig András – Keglevich György: Rusznák István (1920–2019).....</i>	169
<i>Villányi Attila: 15. Nemzetközi Junior Természettudományi Diákolimpia.....</i>	70

W

<i>Wajand Judit, lásd Riedel Miklós.....</i>	277
--	------------